

skupščinskega predsednika dr. Lukiniča. Predsednik českoslovaške republike Masaryk je sprejel jugoslovanske poslanke ter naglašal v svojem govoru: «Vi in mi imamo nalogo z vzgledno upravo uvesti v državi red. Oboji imamo veliko odgovornost za to radi predsodkov o državniški nezmožnosti Slovanov. Oboji moramo z delom dokazati, da smo Slovani sposobni ustvarjati in voditi države». Beograjski oblastniki dr. Lukinič, minister Kumanudi in drugi niso zarudeli pri teh besedah, ker so izgubili čut za to, da baš oni s svojo slabo upravo ne poznajo nobene odgovornosti ter da so v glavni meri krivi vseh predsodkov.

ITALIJA.

Italija je v rokah fašistov in kralj je poveril sestavo nove vlade — fašistovskemu voditelju Mussoliniju. Voditelji drugih meščanskih strank, ki so poprej gojili fašizem, da imajo orožje proti delavskim strankam, so danes brez prave moči — dete je očetu zraslo preko glave in tako je Italija na pogubonosni poti nerada in zmede. Fašisti so izvedli pravo mobilizacijo in sedaj zasedajo oblasti po južni Italiji še precej mirno, na severu in po Primorju pa tudi nasilno. Zlasti po Trstu so rogovillili ter zažigali socijalistične in slovenske liste. Kakršen je ves pokret, tak je tudi politični program fašistov. Zahtevajo namreč, da se uničijo vse pogodbe, sklenjene med Italijo in Jugoslavijo glede Dalmacije in Reke, potem odklonitev vseh razorožitvenih dogovorov in proti temu veliko povečanje italijanske vojske in brodivja. Fašisti se hočejo vmešati tudi v orientalske zadeve, da tam zadostijo svoji bojaželjnosti.

CEHOSLOVASKA.

Radi izredno visokega porasta čehoslovaške krone, ki je zrasla mnogo preko svoje notranje vrednosti, je nastala v češkem narodnem gospodarstvu kriza, ki grozi s pogubonosnimi posledicami. Na tej krizi trpi vsa industrija, trgovina in deloma tudi obrt, zlasti pa je ogrožena vsa industrija, ki dela samo za izvoz. Sosedje niso v stanju plačevati dragega češkega blaga. Velika podjetja morajo omejevati svoje obrate in brezposelnost strahovito raste.

RUSIJA.

Zastopnik angleške vlade je v imenu Anglije, Francije in Italije izročil ruski sovjetski vladi povabilo k udeležbi na orientalsko konferenco, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju morskih ožin. To bo prva konferenca, kjer ne bodo zmagovalci in premaganci, temveč enaki med seboj v skupni želji po ugodni in mirni rešitvi vzhodnega vprašanja, ki je raztrgalo že lep del mirovnih pogodb.

TURCIJA.

Kmalo bo konec dvojne vlade. Sultan bo najbrž že sedaj pristal na angorsko, to je Kemal pašino vlado, ki naj pomeni edino oblast v Turčiji.

Tedenske novice.

Radi praznika je izšel tokrat »Slovenski Gospodar« samo na štirih straneh.

Franc Cerjak †. V četrtek, dne 26. m. m., ob 6. uri zvečer je v Kostrivnici po daljšem bolehanju v 64. letu svoje dobe preminul tamkajšnji občeprijubljeni kaplan g. Franc Cerjak. Rajni je bil rojen dne 30. januarja 1859 pri Sv. Antonu v župniji rajhenburški. Po dovršeni gimnaziji in triletni vojaški službi je vstopil v bogoslovje in bil leta 1888 posvečen v duhovnika. Služboval je potem kot kaplan v Rusah, kot kaplan in provizor pri Sv. Benediktu v Slov. gor., pri Sv. Marku niže Ptuj, kot kaplan in provizor v Poljčanah, od 1901 do 1910 v Šmarju pri Jelšah, od 1910 do 1922 pri Sv. Križu tik Slatine in od maja t. l. v Kostrivnici. Kjerkoli je v 34 letih svojega dušnega pastirstva deloval, povsod si je takoj osvojil srca s svojo neprisiljeno ljubeznjivostjo, globoko pobožnostjo — sv. Alojzija so ga imenovali nekdanji Benedičani — in neumorno delavnostjo v cerkvi, šoli in ob bolniški postelji. Župnik ni hotel postati, češ, da kot kaplan lažje z nedeljno vnuemo skrbi za svojo in izročeni mu duš zveščanje. Zadnje poldruge leto je začel bolehati in hirati. Vdan v voljo božjo se je s skoraj neprestano molitvijo pripravil ves čas na pot v večnost. V soboto, dne 28. m. m., ga je 12 duhovnih sobratov in mnogoštevilni prijatelji spremljalo v Kostrivnici na zadnji poti. Pogreb je vodil šmarski g. kanonik Ivan Bohanec, pretresljivo slovo pa je v cerkvi svojemu dolgoletnemu kaplanu in prijatelju govoril g. nadžupnik Franc Korošec. Pri pogrebu je prvič nastopil tudi mladi kostrivniški Orel, katerega člani so rajnega požrtvovalnega delavca na polju krščanske prosvete nosili v njegov zadnji zemski dom. — Bodi Gospod blagemu rajniku dobrotljiv Plačnik, spoštovanim rodbinam njegovih sorodnikov pa ob bridki izgubi usmiljen Tolaznik!

Smrtna kosa. V petek, dne 27. oktobra 1922, smo spremili k zadnjemu počitku gospo Julijano Slaček, posestnico v Zimici pri Sv. Barbari. Pokojnica je bila blaga mati, dobra gospodinja in znana dobrotnica vseh siromakov, ki niso nikoli zamanj trkali na njena vrata. Bog ji stotero povrni na onem svetu, tu pa ji bo ohranjen večni spomin in hvaležnost.

Demokrati in samostojneži v najtesnejšem obsevu. V Ljubljani je ustanovil svojčas dr. Zerjav Zvezo slov. za drug proti sicer liberalni celjski Zadrudni zvezi, katere voditelji niso hoteli »njega« brezpogojno ubogati. Kot ravnatelj te Zveze in njene članice zadruge »Agromerkur« je tako vzorno gospodaril, da je Agromerkur z veliko izgubo propadel, on sam bil obsojen na pol leta ječe, Zveza slov. zadrug pa hirala in životarila brez prave podlage. Ta zveza ne ve, ali naj zastopa samo mestne interese, ker zdrave posojilnice le stare, mestne advokatske posojilnice ali naj tudi malo »pospešuje« kmetijsko zadrudništvo, ker ima nekaj slabih konkurenčnih Reiffeisenov na deželi

kot članice. Cel položaj je naenkrat razčistil g. Stibler, zet ministra Puclja, ki je a la dr. Novačan že bil prista vseh strank, z nasvetom, da naj samostojneži osvojijo to Zvezo. Rečeno, storjeno. Pred par dnevi se je naskok izvršil in pri volitvi načelstva in nadzorstva so sporazumno izvolili mladini Zerjavovci in samostojneži — Stiblerja. — Stibler ima »svojo« Zvezo, mogoče bo prevzel vodstvo iste, ker ga v Celju, kjer ni zapustil najboljših spominov, ne marajo, v Beogradu pa bo Pucelj kmalu doigral; na vsak način pa bodo morali Celjani računati s Samostojnodemokratsko Zvezo, katera bo »mogoče« boljše delovala, kot od Stiblerja svojčas ustanovljene posojilnice — ali pa tudi ne. Mesto zblizanja se snujejo nove politične Zadrudne Zveze, razcepljenost v zadrudništvo se veča, a tudi to ne bo pomagalo Samostojnežem, nad katerimi je ljudstvo že izreklo svojo sodbo.

Puceljevo protiversko delovanje. Samostojneži, čim so stopili v beograjska zbornico, so kmalu pokazali svojo protikatoliško barvo. Dovolj je omeniti le »kanceljargraf«, ki je bil sprejet na predlog samostojnežev. Ta paragraf, ki odreja katoliškim načelom pravice uveljavljenja v javnosti in državljanske pravice katoliškemu duhovništvu, se vsled naše odporne moči sicer ne more izvrševati, vendar pa je že sam poskus kulturnega boja, ki so ga izzvali samostojneži, vse obsodbe vreden. Navajati razno drugo protikatoliško ruvanje SKS bi bilo preobširno, pride pa vse na dan. Za danes beležimo najnovejši Puceljev protiverski nastop pri sestavi »Pravilnika za srednje kmetijske šole«. V tem pravilniku se navaja 35 raznih šolskih predmetov, med njimi pa ne najdemo veronauka. Za veronauk — po Puceljevem mnenju — ni prostora niti med neobveznimi predmeti. Na Puclja torej pada žalostna slava, da je on ustanovil prvo šolo (srednja kmetijska šola v Mariboru) v Sloveniji brez verskega pouka. Še več. Pucelj celo prepoveduje obisk sv. maše ob nedeljah in praznikih dijakov njegove šole in sicer po čl. 43 tega pravilnika, kjer pravi, da ne sme nobeden dijak niti ob nedeljah brez posebnega dovoljenja iz šolskega poslopja. — Liberalnemu ravnatelju je torej dano na voljo, ali dovoli komu obisk sv. maše ali ne. Tako so naši samostojneži, kakor v vseh vprašanjih, tako tudi v vprašanju veronauka prodali slovenski narod in njegova sveta verska načela beograjskemu centralizmu in balkanizmu. Naše ljudstvo jih bo pri prihodnjih volitvah sodilo tako, kakor zaslužijo izdajce ne samo le političnih in gospodarskih, marveč tudi verskih pravic slovenskega naroda.

Veliki samostojnež »obrtnik« in trafikant Jurkovič v Gor. Radgoni farba sedaj invalide po gornjeradgorskem okraju. Sklicuje sestanke invalidov in jim obljubljuje zemljo kmetijskih posestnikov ter veliko denarno podporo. Jurkovič bi baje rad postal poslanec tega okraja in skuša Nemca in gornjeradgorskega Korošca odrinuti od kandidature. Sicer pa se slišijo razne lepe reči o Jurkoviču in njegovem delovanju. Zgodba o skritem tobaku na diljah Koroščeve hiše, njegove »rekvizicije« itd., vse to postaja očito. — Po Jurkovičevi krivdi je naš sodni okraj brez tobaka za pipe. Oddaljeni trafikanti hodijo zastoj k Jurkoviču. Jurkovič se je vsilil za glavnega trafikanta, a nihče mu ne zaupa denarja, sam ga pa nima. Zategadelj pri nas ni tobaka. Pravijo, da se je Jurkovič sedaj zvezal z ljutomerskim židom Rosenbergom. Ta mu bo posodil denar in bo tudi vlekel velik del profita. Lepe reči o tem samostojnem dervišu prihajajo na dan.

Vlada ima denar. Minister za javna dela je dovolil 22 milijonov kron za dovršitev kraljevske palače v Beogradu. Ne smemo pozabiti, da se bo dajalo za Panteon — veličastno stavbo, ki bo shranjevala kosti zaslužnih mož, vsako leto kar 120 milijonov, poslanci, ki so šli v Prago na proslavo, dobijo poleg vseh svojih prejemkov še 300 čeških kron — to je 2400 naših na dan, oni, ki so šli na Kumanovo, pa pobiljšek od 180 dinarjev dnevno; nakladno so izdali za šokolski zlet v Ljubljani še en milijon kron, samo za žive mrličje med državnimi nameščenci in invalidi ni denarja. Še le po dolgem posvetovanju je vlada dovolila invalidom, da zborujejo v nedeljo v Beogradu, ni pa dovolila v Beogradu čakati na izpolnitev svojih zahtev in sama jim je dala vožnjo zastoj nazaj, da se ji izgubijo izpred oči.

»Morska krajina« je naslov liberalnemu lističu, katerega izdaja Zerjavov somišljenik notar Koder v M. Soboti v taki slovenščini in s takim pravopisjem, da je sramota. Kot slamnati mož figurira liberallec madžaron Kühr iz Markiševca. Svojo liberalno barvo previdno skriva, javna tajnost je, da je list in urednik plačan od demokratov v ta namen, da dobi med prekmurskimi Slovenci nekaj glasov za demokratsko stranko. Prekmurci se dobro spominjajo, kako so blatili liberalci g. Klekla radi »Novic«, katere so pisane v prekmurskem narečju, a s slovenskim pravopisem, dobro se spominjajo, kako psujejo vse krščanske misleče Prekmurce, ki nočejo tako plesati, kakor gode notar Koder in liberalni učitelji, kot madžaroni in švercerje, zato rečemo: Proč s tem liberalnim listom, ki ima Prekmurce za norca, ki pomaga nikdar sitemu krčmarju Kührju polniti njegove žepe.

V slovenjgraškem okraju sta se vršila v nedeljo, dne 29. t. m. shoda SKZ v Podgorju in Sv. Miklavžu, katerih so se kljub skrajno slabemu vremenu udeležili najuglednejši možje in mladeniči iz obeh župnij. Poslanec Vlad. Pušenjak je poročal o političnem in gospodarskem položaju ter o načrtu novega davčnega zakona. Izrekla se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in oster protest proti prestavi šolskih počitnic in novemu davčnemu zakonu.

Tekmovanje za centralizem med učiteljstvom. Iz Hajdine pri Ptuj nam poročajo: Med našim učiteljstvom je plemenito tekmovanje, kdo se bo bolj dopadel centralističnemu Beogradu. Odlikujeta se novodošli učitelji v drugem, ozir. v četrtem razredu. Kakor bi se kosali med seboj, s tako naglico hočeta vzeti razredu verski značaj, sploh vse, kar spominja na krščanstvo. Otroci se doma tožijo, da niti pri vstopu niti pri odhodu imenovanih učiteljic ne smejo pozdraviti s »Hvaljen Jezus«. Na dvorišču in hodniku tudi drugo učiteljstvo kaj nerado sliši ta kršč. pozdrav. Če otroci včasih le pozdravijo, jih kaznujejo z dolgo pridigo. Za odredbo deželne vlade, da je molitev pred poukom in po pouku obvezna, se gđ. iz drugega razreda tudi malo zmeni. Ljudje božji, ki imate še pamet v glavi, povejte, ali se ne sliši to ravno tako, kakor: križ iz šole? Učiteljice so bolj radikalne. Iz src je treba Kristusa, iz nežnih src otroških. Kruhoborka — sokolica — ptica roparica, hujša kot bi bila janičarka! Res je žilav bič, ki ga vihti prosvetni »pratnemni« minister nad učiteljstvom, če ne pleše tako, kakor on gode, a toliko značajnosti bi verni starši le zahtevali od našega še slovenskega učiteljstva, da verske svetinje, ki je je samo že zdavna prodalo za Judežev srebričke, ne blati še na naših otrocih, sicer bi se jim jebas s kruhom utegnil ob svojem času obesiti nekaj višje, če že ne odvzeti. Da pa sta obe všolani občini proti takemu načinu šolnikovanja soglasno sprejete protestne izjave poslali višji oblasti, naj se učne »sile« nikar ne jeze. Če centralizem ostane, bo začasni voditelj lažje imenovan za nadučitelja, učiteljci-sokolici bota pa gotovo definitivni. Ali, zlomka, kaj pa če se udejeviti: človek obrača, Bog pa obrne? S centralizmom bodo propadli v jamo vsi slepci, četudi se bahajo s sokoljimi očmi. Ljudstvo slovensko, tudi na Hajdini, ti pa tudi odprti oči, da vidiš, kaj ti prinaša, česa te hoče oropati centralizem v državi! V avtonomiji je slovenska bodočnost.

Slov. kršč.-soc. zveza v Ljubljani ima svoj občni zbor 13. in 14. novembra. Ker osrednja zveza naših krščanskih izobraževalnih organizacij obhaja letos 25letnico svojega obstoja in plodonosnega dela, stopa ta občni zbor iz okvirja takih vsako leto običajnih zborovanj. Omenjena dneva sta namenjena posvetovanjem o smernicah ljudsko-izobraževalnega dela v sedanjih razmerah, o njegovih učinkovitih sredstvih ter o načinu, kako bi se naj to delo poživilo, poglobilo in razširilo. Pravi prijatelji ljudske izobrazbe bodo dobili pobudo, da se kot izobraževalni delavci med ljudstvom s podvojeno vnuemo oklenejo svoje velike naloge. Zato bi bilo želeti, da bi ljudski izobrazbi posvečena dneva (13. in 14. november) v Ljubljani zbrala čim največje število prijateljev krščanske ljudske izobrazbe. Odbor Slov. kršč.-soc. zveze za Štajersko je v svoji seji v ponedeljek, 30. oktobra, sklenil priporočiti izobraževalnim društvom, včlanjenim v štajerski zvezi, da po možnosti pošljejo zastopnike na občni zbor osrednje Zveze v Ljubljani 13. ali 14. novembra.

Notarska in odvetniška tarifa. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v svojem broju z dne 28. oktobra 1922 naredbi ministra pravde z dne 14. oktobra t. l. o notarski in odvetniški tarifi. Naredbi podrobno določata, kakšno plačo, oziroma nagrado smejo notarji in advokati zahtevati za poedine svoje posle. Opozorjamo na to številko »Uradnega lista« ter priporočamo, da se skrbno ohrani. Kdor ima kaj opraviti v notarski ali advokatski pisarni, naj pazljivo pogleda v ministrsko naredbo, da ne bi vsled pomote več plačal, nego je v naredbi določeno.

Na naslov mariborskega okrajnega glavarstva. V Mariboru ni več strogega pasjega zopora, istotako ne v šentlenartskem sodnem okraju, samo v mariborski okolici med mestom in do začetka šentlenartškega okraja pa je strogi pasji zapor iz neznanega vzroka. Gospodarji psov morajo plačevati že dokaj časa zelo visoke globe in so skrajno nevoljni na zapor. Mariborski okoličani se obračajo tem potom na mariborsko okrajno glavarstvo, ki sicer rade poslušajo klice in prošnje obmejnega ljudstva, naj ukine v mariborski okolici pasji zapor.

Novice iz Svečine. Tu je nagle smrti umrl Josip Paskolo, ki je bil nekdanj poseben ob začetku svetovne vojne, hud nasprotnik Slovencev. Očitalo se mu je, da je povzročil leta 1914 preganjanje in aretacijo vnetega narodnjaka č. g. Vidca Janžekoviča in več drugih obmejnih Slovencev. Paskolo se je sicer po preobratu priklonil najprvo demokratski stranki, a pozneje so ga sprejel Mermoljevi samostojneži. Zadnji čas pa je mož opustil politiko in je bil miren. — Poročilo zadnjega »Slov. Gospodarja«, da je trgarev v Slovenskih goricah že končana ne odgovarja istini. Tu v Svečini še imajo odlični vino gradniki, kakor g. Ferik, graščina, g. Serbinek, g. Gaudi še vinograde polne grozdja. Tudi g. Galunder na Gaju še ni potrgal. Pri nekaterih bo trajala trgovca do Martino vega. — Sadje je še večinoma neobrano in ga je v našem kotu zelo mnogo. — Wranglovci še vedno niso vzeli slovo od nas. To je res šiba božja za naše kraje. Divjal so, da bi delali čast afriškim Čulukafrom.

Iz Ptuj. Vsak človek lahko spozna, da nas kmete se danja vlada vodi v propast. Sicer pa ni čudno, če pridej v parlament mesarji, mešetarji, žganjarji, in drugi tak klativitezi. Naj navedem samo en slučaj. Utrujen od oprkov, ki sem jih imel v Ptuj, sem stopil v gostilno k Zupančiču. Pri mizi ugledam samostojnega Simoniča od Sv. Urbana skupaj z nekim neznancem. K njima prisede 3 Simon Toplak iz Mostov. Začeli so čitati »Slov. Gospodarja«, zlasti notico o Puceljevi srednji kmetijski šoli v Mariboru. Simonič je pravil, češ, kaj je treba verouka in duhovnika v šoli. Dalje je trdil, da se mora v šoli učiti orat ne pa moliti. Mi, zavedni kmetje pa pravimo: če nas bi do učili orati samostojneži brez božjega blagoslova, bom zelo slabo jedli naš vsakdanji kruh. Še slabše pa bo, če bo naš učitelj oranja kakšen samostajni mehaniker. He monika-fabrikant Simonič naj rajše popravlja gramofon in stare lajne, da prevpijejo vest, če je je še kaj, mesa ja Pucelja, mešetarja Mermolje in žganjarja Drogeniggi ki nas pridno pomagajo skubiti.

Bodite pametni! (Dopis iz Dornove pri Ptuj.) Pri ali slej bo odklenkalo sedanji vladi. To tudi naši Dornovčani vedo. Sedaj vidijo, da s Samostojno ni nič in hočejo uvesti na novo stranko NSS. Voditelji te stranke so: znani kričar Matija Golob, sedler Johan Polaner in naš novi klepar. Te umne glavice hočejo našemu kmet

kemu ljudstvu utepsti stranko, katere niti sami ne razumejo. Vsi dobro podkovani pri kozarcu, napravijo kar v gostilni novo stranko. Javen shod so imeli v hiši Golobovi. Shod je bil polnoštevilčen v šestih možeh. Potem so imeli predavanje v hiši Hrgovi, kjer je bila prej gostilna, a ima sedaj zaprto. Ti Golob in Polanec, vidva pa le rajši bolj na gospodarstvo pazita ter pustita stranke na stran, ker jih niti vidva ne razumeta. Može Dornovčani, ali si daste to dopasti? Predavanja so se udeležile tudi ženske in par frakarjev iz Ptuja. — Kmet.

Okrajni cestni odbori — na delo! (Dopis iz Rečice ob Paki.) Naše okrajne ceste, katerih se moramo na postajo Rečica ob Paki posluževati, so v tako grozno slabem stanju, da se mora nehote ves promet ukiniti. Upoštevamo, da je glede neuporabnosti cest veliko krivo tudi letošnje neprestano deževno vreme. Pa te ceste bi ne bile tako slabe, ako bi se bile posule in bi bili okrajni odbori ob pravem času poskrbeli za potrebno šoto. Niti toliko gramoza nimajo okrajni odbori na razpolago, da bi se vsaj globoki kologriži sproti zagrebali. Ta opustitev pa je res skrajna malobrižnost teh odborov. Da se šoštanjski in vranski okrajni odbor le malo brigata za svojo cesto, je več ali manj umljivo, ker to cesto razvozijo edino le tovori iz zgornje Savinjske doline na postajo Rečica ob Paki. Okrajni odbor vranski sploh ne deluje več, gornjegrajski pa samo životari in čez odborove seje ničesar ne ukrene. Edini odborovi sklepi pa ne bodo ceste popravili. Ni zadosti, da se je železniški promet radi zanemarjene uprave moral ukiniti in radi tega je trgovini in industriji zadal gospodarski polom. Železniških razmer ni ne moremo zboljšati, lahko pa prisilimo okraje, da bodo vsaj ti svojo dolžnost vršili in cestni promet vzdrževali, ker so jim dana za to sredstva, ako imajo voljo in brigo. Po današnjem stanju ceste pa lahko cenimo vso okrajno gospodarstvo in sramoten je za celi okraj takšen pojav. Pa ne samo cesta je slaba, enako vse varstvene odredbe na okrajni cesti. Cestne priručke so segnite in porušene. Okrajni most v Spodnji Rečici je že čez pol leta zaprt za promet. Nagnil se je v Savinjo in je vsaki čas pričakovati, da se zruši in povzroči veliko nesrečo, ako bi povodenj les tega mosta nanesla na ostale moste in jeze. Kdo bo v tem slučaju odgovoren? Mar višja sila? Ali naš okrajni odbor? V stari Avstriji je bil vsaj eden, ki je okrajne promete nadziral, danes nimamo nikogar, zato se ta javna prometna sredstva tako sramotno zanemarjajo. Že iz gospodarskih razlogov bi naj imeli okrajni odbori toliko vesti, da bi ceste vzdrževali. Pomislimo le, koliko trpi tovorna žival vsled slabe ceste in koliko dragih vozil in konj se vsled tega po nepotrebem pokvari in obrabi. Vse naše prošnje do sedaj niso nič zalegle. Več kakor ogromnih okrajnih doklad ne moremo plačati. Zahtevamo pa lahko, da se za ta denar tudi kaj stori. — Edino, kar nam še danes preostaja, je, da se obrnemo na pokrajinsko vlado v Ljubljani in jo zaprosimo, da nemudoma ves svoj vpliv zastavi in prisili okrajne odbore k delovanju.

Klic iz blatne ceste. Iz Razborja pri Slov. Gradcu nam poročajo: Tudi pri nas se občina za ceste prav malo briga. Nekateri, na primer od Suhodola naprej proti hribu so v tako žalostnem stanju, da vozniki raje vozijo po njivah in travnikih kakor po cesti. Pa tudi nekaj mostov je zelo slabih in je zagledelj res nevarno, da bi se enkrat zgodila kaka velika nesreča. Kdo bo potem odgovoren? Upamo, da se naša občina vendar enkrat zdravi in posveti tudi cestam in mostom malo več skrbi.

Mura dela v Apački kotlini ogromno škodo kmetom. Letos je Mura zopet odnesla veliko oralo rodovitne zemlje. Poslanci Slov. ljudske stranke so te dni poslali ministru interpelacijo, v kateri zahtevajo, da se mora Mura na nevarnih mestih regulirati.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Živila je poslala konjiška nadžupnija in sicer 3 vreče pšenice, 8 vreč krompirja po eno vrečo suhega sadja, fižola in jabolk. Posebno omeniti in drugim v zglede postaviti mora odbor Dekliško zvezo v Rečici ob Savinji, ki so k zadnji izkazani svoti še nabrale 920 din., v celam 6828 kron. In sicer: Urška Hriberšak v Rečici 54 K, Marija Mikek v Prihovi 157 K, Frančiška Petrin 350 K, Micika Lužnikova na Homcu 240 K, Micika Prisljan, Dol. Suha 278 K, Lizika Matko na Creti 244 K, Jožefa Fale na Pustempolju 250 K, Franica Imer v Trnovcu 300 K, Ančka Slatinšek in Marija Tratnik v Sp. Rečici skupno 440 K, Micika Hudoles, Nizka 272 K, Micika Hribernik, Varpolje 250 K, Marovt Angela, Vimpole 90 K, Jožica Rakun, Poljane 582 K in Micika Partelj, Potok 124 K. Ko bi dekleta povsod posnemala Rečičanke in Ljčanke, bi bil odbor dobro preskrbljen za dijaško večerjo! — Konjiška nadžupnija je poslala razen že omenjenih živil 450 din. v denarju, med temi darilo 100 dinarjev od veleč. g. arhidijakona. Nek veliki prijatelj dijakov v Mariboru je daroval 250 din. Na gostiji Pečovnik—Planinšič v Rušah se je nabralo 218 din., na pogrebu g. Antona Jerovška v Slov. Bistrici 190 din., na gostiji Mošet Jankota pa 110 din. Župljani na Vurbergu 140 din., Miloš Smid, župnik v Solčavi 100 din. Peter Sadravec v Ormožu in Jožefa Majhen v Zgor. Jakobskem dolu po 50 din. Jager Avguštin, župnik v Galiciji 30 din., Jurij Mikolič, kaplan v Lučah 25 din. — Bog povni vsakemu darovalcu tisočerkokrat! Blagajnik Dijaške večerje, Cirilova tiskarna, Maribor.

Prijateljem izobrazbe. V nedeljo, dne 5. novembra t. l., ima krčevinsko izobraževalno društvo ob dveh popoldne svoj mesečni sestanek pri županu, g. Požauku. Pri tej priliki se bo blagoslovil pogrebni križ ter bodo vse stvari pogrebne odseka na ogled. Prepričali se bodo člani in prijatelji društva na svoje lastne oči, kaj se vse premore v kratkem času z dobro voljo in z združenimi močmi. — Novi člani se še vedno sprejemajo pod navadnimi pogoji. Prijatelji izobrazbe, vsi v izobraževalno društvo! — Odbor.

Cerkvena slavnost v Stavenščicah pri Sv. Petru pri

Radgoni. Tudi naša vasica ni med zadnjimi. Po dolgem času smo dobili novi zvon za vaško kapelico, katerega smo že vsi z veseljem pričakovali. Vtila ga je mariborska livarna g. inž. Bühl-a. Slovesna balgoslovitev zvona, kakor tudi kapelice, katero je dal prenoviti g. Jakob Sattler, se je vršila dne 15. oktobra po č. g. župniku Kocbe in v spremstvu domačega g. p. A. Sattlerja in gg. kaplanov Ašiča in Savojca. Obenem je bil blagoslovljen tudi zvon od kapelice v Stavenškem vrhu. Ob tej slavnosti je bilo navzočih lepo število vaščanov in sosedov. Sedaj se pa mila glasa zvona oglašata vsak dan iz lin vaške in vrhoške kapelice ter opominjata ljudi k molitvi. Vsa čast in hvala vsem darovalcem, posebno pa nabiralčema, oziroma naročnikoma, ki sta toliko žrtvovala za dobavo novih zvonov. Da se je izpolnila nas vseh srčna želja, torej vsem, ki so količkaj pripomogli, prisrčen Bog plati!

Dvojnega morilca prijeli. V zadnjem »Slov. Gospodarju« smo poročali, kako je krojaški pomočnik Schrott, rodom Dunajčan, v Zagrebu v noči od 20. na 21. m. m. s kladivom v spanju ubil krojaškega pomočnika in vajenca in nato oropal blagajno krojaškega mojstra Stipečiča. Morilec Schrott se je nato odpeljal iz Zagreba v Celje, kjer je prodel oropano sukno za 8000 K. Iz Celja se je odpeljal v Poljčane, kjer je bival pod imenom Rubnik tri dni. Ko se je začutil dovolj varnega, je stopil ponovno na vlak, se odpeljal proti Mariboru in tam izstopil. Mejo je nato prekorčil peš. Potoval je z največjo previdnostjo, toda kljub temu ni ušel roki pravice. Ko je namreč prispel na Dunaj, je napravil usodepolno napako, da je takoj obiskal svojega bivšega mojstra. Dunajska policija, ki je pa bila o morilcu obveščena, je dala hišo nadzorovati. Detektiv Josip Dolejš je Schrotta takoj spoznal in ga aretiral. Morilec je svoje dejanje brez vsakega kesanja priznal, pravi pa, da je imel samo namen Panijana in Jagriča samo omamiti. Vsekakor bo obsojen v Avstriji, kjer je smrtna kazen odpravljena. Dolejš, ki je Schrotta prijel, prejme od zagrebske policije razpisano nagrado v znesku 20.000 K, kar znači v avstrijski valuti vsekakor čedno svotico, okroglo 6 milijonov K. Policija je morilca oddala sodišču.

Bogata zablamba. Dne 27. m. m. je zaplenil mariborski carinik Rudež tržaškemu trgovcu Domenico 340.000 dinarjev, katere je hotel iztohotapiti v Italijo. G. Domenico je imel v denarnici 3.800 din., v nekem zavoju 100 tisoč din., pri telesni preiskavi so našli pri njem 16.000 dinarjev in v nogavicah 80.000 dinarjev. Vsega skupaj so mu odvzeli 340.000 din., razven tega se tržaški tihotapec nahaja še v preiskavi.

Dva velika požara. Minuli petek ponoči je uničil požar usnjarijo Zdravkovič v Beogradu. Škoda znaša 1 milijon. V soboto minulega tedna je izbruhnil nenadoma požar v veliki osiješki tvornici pohištva g. Josipa Povišila. Požar se je naglo razširil na celo strojarnico, glavno žago ter dve delavnici. Škoda je ogromna in se cení na 6 do 7 milijonov kron. Tvornica pa je bila popolnoma zavarovana.

Steklina se čudno širi po naših krajih. Vedno več steklih psov se pojavlja. Bolnišnice, kjer se zdravijo taki nesrečni bolniki, so prenapolnjene. Opozorjamo ljudi, da sumljive in bolehnne pse takoj pobijejo, da se prepreči širjenje te nevarne in nesrečne bolezni.

Nenavaden samomor. Dne 25. t. m. se je zgodil v Düsseldorfu na Nemškem sledeči nenavaden slučaj samomora: Neki Reinhard Kemmler je sklenil v jezi nad življenjem, da si ga sam konča in to na temeljit način. Vzel je ročno granato, šel z njo na pašnik v predmestju, se vsedel na njo in nato zažgal vžigalno vrvico. Njegov prijatelj, nevesta in njena mati so hiteli za nesrečnejem in ga dobili ravno, ko je sedel na granati in je vrvica že gorela in so hoteli tlečo vrvico ugasniti — a bilo je že prepozno — s silnim pokom se je granata razpočila in smrtno raztrgala Kemmlerja in one tri osebe, ki so mu hoteli oti življenje v tako osodepolnem trenutku.

Naš prvi aeroplan brez motorja. Nemci, Angleži in Francozi že imajo aeroplan, ki so brez bencina, motorjev in ropotajočega propelerja. Sedaj pa se je posrečilo, da je izumil tudi naš pilot Stefan Hosu tak aeroplan, s katerim bo poskusil svoj prvi polet te dni v Zagrebu. Ta nova iznajdba na polju zrakoplovstva je tako napravljena, da se dvigne aeroplan sam v zračne višine brez motorja, lahko mirno stoji v zraku in ostane v zračnih višinah od 8 do 12 ur. Hosunov aeroplan je napravljen samo za eno osebo, dolg je 6 metrov in težak 54 kg. Ti novi aeroplani, ki bodo vozili po zraku brez vsacega ropota, bodo grozno orožje v prihodnjih vojskah.

Silne poplave. Vsled neprestanega deževja sta narasli reki Sava in Donava 3 metre nad navadno stanje. Nevarne poplave so imeli po južni Srbiji, Hercegovini in Bosni. Škoda vsled poplave je ogromna in se še ne da preceniti, ker je še vse pod vodo.

Prostovoljno gasilno društvo v Loku pri Zidanem mostu se najiskrenejše zahvaljuje vsem dobrotnikom, kateri so ga podpirali in dovažali material za novi Gasilski dom. Čast gre v prvi vrsti Ločanom, kakor tudi posestnikom iz Rečice, kateri so veliko žrtvovali pri delu in z dovažanjem. Posebne zasluge se pa mora vsekakor pripoznati Ivanu Sabotniku, Ivanu Krohnetu, Karlu Pražen, Ani Sepec (Amerikanci iz Loke), kateri so nam skupno doposlali 73 dolarjev, posestniku Jožetu Kiselj, obč. svetovalec 1200 K in neimenovan 400 K, kar je za to društvo od teh darovalcev posnemanja vredno. Prosili bodemo, da nas še z naprej podpirate in naj se še malo z dovažanjem žrtvuje tudi št. Jurij, katerega smo, razen Antona Zupančiča pogrešali, kakor tudi Breg; kar storite za društvo, storite v svojo korist. Zatorej kličemo, žrtvuje, kadar vas pridemo prosit za dovažanje, tudi mi se bomo žrtvovali za vas v slučaju, Bog nas varuj nesreče, pa najsibo dan ali noč, vam prihitimo vedno na pomoč!

Listnica uredništva. G. dopisnik s Koprivnice: Solske

razmere sporočite Višjemu šolskemu svetu v Ljubljani in zahtevajte, da vendar enkrat napravi red na vaši šoli.

Gospodarstvo.

Vinski trg v naših južnih krajih. Nova vina iz okolice Vršca—Bjelecerke—Subotice se ponujajo po 300—400 kron en hektro franko železnica. Priračunati še treba tovarnino od 5—6 K, pride torej 1 liter na 10 K franko Zagreb. Dalmatinska nova vina vedno bolj padajo v ceni. — Radi pomanjkanja denarja je kupčija z dalmatinskimi vini v zastoju. Pred nekaj dnevi so se posvetovali pri zagrebski železniški direkciji zastopniki trgovcev in industrijalcev radi zboljšanja železniškega prometa. V Zagrebu so obljubili, da bodo storili vse, da se uredi promet, ker brez dobro urejenega prometa na železnicah ni niti govora o kakih živahnosti glede trgovine z novim vinom. Južna vina podražuje samo železnica s svojim neurejenim prometom in neznosno visoko tovarnino.

Podučno predavanje o živinski kugi je imel minulo nedeljo v St. Marjeti ob Pesnici mariborski živinozdravnik g. Hinterlechner. Predaval je v šoli nad I in pol ure ob obilni udeležbi. Vsi poslušalci se zahvaljujejo predavatelju ki je podučeval živinorejce o najbolj nevarni kužni bolezni zelo podučljivo, zanimivo in vsem kmetom razumljivo.

Prejmovanje plemenskih bikov v mariborskem okraju v letu 1922. Državne premije so se priznale sledečim posestnikom: 500 din. Simonu Plečko v Račah. 400 din. Mihaelu Danko v Vukovskem dolu. 300 din. Janezu Prelog v Jesencih, Francetu Fingušt v Brezuli, baronu Pius Twinkl v Krčevini, Tereziji Gornik v Selnici ob Muri. 200 din. Antonu Vernik v Spod. Hočah, baronu Pius Twinkl v Krčevini, Josipu Fleishaker v Jelenčah, Alojziji Petek v Voseku, Antonu Mesarič v Janževi gori. 160 din. Josipu Kek v Pebrežju, Mariji Steinwender v Svečini, Mihaelu Hercog v Ceršaku, Ludviku Rečnik v Sp. Hočah, Martinu Gerečnik pri Sv. Marjeti na Drav. polju, Romanu Veranič v Dolgošah. 100 din. Francetu Rajšp v Spod. Jakobskem dolu, Gregorju Koren v Slivnici, Samostanu Sv. Pavel v Limbušu, Antoniji Čebe v Zg. Hočah, Upravitelstvu Racerdvor v Krčevini, Antonu Fingušt v Gorici, Rupertu Grnhornik Na Ranci. 90 din. Vincencu Knuplež v Sp. Jakobskem dolu. 80 din. Fr. Geršič v Lajtersbergu, Heleni Teršavec v Metavi. Gosp. J. Hornicki v St. Ilju v Slov. gor se je pripoznalo za njegovega v letu 1921 licencovanega in premovnega bika, vzrejevalno nagrado 90 din.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejm dne 27. oktobra 1922 se je pripeljalo 95 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 500—800 K, 7—8 tednov stari 1000—1200 K, 3—4 mesece stari 1800—2900 K, 4 do 6 mesece stari 3400—3800 K, prašiči 8—10 mesece stari 4000—4600 K. Kupčija je bila živahna in se je prodalo 92 svinj.

Nekaj o zadnjem zagrebskem sejmju, ki je bil 25. t. m. Na zadnjem zagrebskem sejmju je predvsem padla cena svinjam in sicer za 15—17 K pri enem kilogramu. Osobito veliko svinj so pripeljali na sejm iz Vojvodine in Srema. Nekí trgovec iz Bačke je zahteval za svoje blago 70 K, a seve mu jih ni nikdo plačal, ker so plačevali za prvovrstne svinje 58—60 K (na predzadnjem sejmju pa že po 75—79 K), drugovrstne svinje so pa bile po 55—57 K (predzadnjič še po 65 kron). Živinorejci so pripeljali na zadnji zagrebski sejm zelo malo goveje živine, prvovrstnih volov sploh ni bilo, ampak le nekaj prvovrstnih krav. Največ je bilo na sejmju bosanske živine. Cene živini so bile sledeče: Drugovrstni voli 28—32 K (predzadnjič še po 32—36 kron), tretjerazredni voli po 23—26 K. Krave prvo razredne 30—36 K, II. razredne 24—28 K, III. razredne 14—18 K 1 kg žive teže. Telice po 22—24 K, bosanske krave po 20—23 K. Teleta so padla v ceni in so plačevali živali slabše vrste po 45—50, boljše po 56—60 K. Krme prihaja na zagrebski sejm zelo malo in so jo plačevali po 800 K, 850 K, 950 K, (predzadnjič je bila krma po 700—960 K), detelja po 1.100—1.200 K (predzadnjič 950—1.100 K), slama po 500—600 K 1 metarski stot. Drv je bilo malo in je stal en hrvaški voz cepljenih drv 1.500 K, 1.600 K, 1.700 K. Zelje podajajo v Zagrebu glavo po 4—9 K.

Padec manufakturmih cen v Zagrebu. V Zagrebskih listih citamo oglase, kjer najavljajo razne tvrdke veliko znižane manufaktorne cene. Tako so fini angleški šofli padli za polovico (od 1600 na 800 do 870), fini češki flanel od 160 na 95), snirbarhent (od 120 na 75), šifon od 75 na 50 K, kreton od 90 na 60 kron. Razmerno so padle cene tudi drugi manufakturmih robi in konfekcij.

Transport jabolk zopet dovoljen. Državna in južna železnica je nedavno prepovedala nakladati jabolka na kolodvorih v Sloveniji in jih prevažati kot »tovorno robo«. Poslanci Slov. ljudske stranke dr. Hohnjec, Roškar in Žebot so takoj brzojavno in pismeno zahtevali, da mora ministru preklicati nesmiselno in za sadjarje uničevalno no odredbo. Te dni je prišel odgovor, da smejo postaje zopet sprejemati sveža jabolka kot »tovorno robo«.

Hmelj. XIX. in XX. hrzjavno tržno poročilo. Nürnberg, 24. oktobra 1922. Mirno — včerajšnje cene. — Nürnberg, 25. oktobra 1922. Mirno nakupovanje — nespremenjeno, čvrsto.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 238—242, francoski frank 17.20—17.40 naših K. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.33, za 100 čehoslovaških kron 194, za 100 nemških mark 5.60—6.80 in za 100 laških lir 976—992 naših kron. V Curihu znaša vrednost naše krome 2.27 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krome padla za 12 in pol točk.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru. Stolna ulica št. 6, r. z. z. n. z. obrestuje od 1. novembra 1922 navadne hranilne vloge, katere se more vsak čas dvigniti po 5 odstot., vloge na trimesečno odpoved po 5 in pol odstot., večje in stalnejše vloge po dogovoru od 6 do 6 in pol odstot.